

Beleid Sociale Veiligheid

Inhoudsopgave

Onderwerp:

Pagina:

1. Visie, doelen en uitgangspunten	3
2. CPC en dagelijks handelen	3
3. Monitoring d.m.v. sociale veiligheidssvragenlijsten	6
4. Rollen en taken binnen sociale veiligheid	6
5. Ouders betrekken bij sociale veiligheid	7
6. Omschrijving van 'pesten' en 'plagen'	7
7. Het voorkomen van pesten	7
8. Handelen bij plagen	8
9. Handelen bij pesten	8
10. Digitaal pesten	9
11. Stappenplan bij ongewenst gedrag (overtreding schoolregels)	10

1. Visie, doelen en uitgangspunten.

Visie

De visie van onze school beschrijven we doorgaans vanuit twee verschillende dimensies: de pedagogische- en de onderwijskundige dimensie. M.b.t. dit beleidsplan Sociale Veiligheid werken we vooral vanuit de pedagogische dimensie:

‘De Boomladder is een school waar kinderen zich kunnen uiten, fouten mogen maken, maar waar ook eisen gesteld worden. Het pedagogisch klimaat is ondersteunend en uitdagend en biedt veiligheid, structuur en duidelijkheid. Iedereen voelt zich betrokken en verantwoordelijk voor de schoolgemeenschap. Samenwerking, zelfstandigheid en eigenaarschap van de kinderen zijn belangrijke waarden. De leerkrachten geven blijk van respect voor kinderen en begeleiden de omgang tussen de kinderen. Daarnaast bieden leerkrachten stimulering, uitdaging en veiligheid. Iedereen gaat op een positieve manier met elkaar om.’

Doelen

Het beleid sociale veiligheid heeft op De Boomladder de volgende doelen:

- Situatie creëren waarin onze kinderen, ouders en medewerkers zich veilig voelen;
- Preventief omgaan met plagen en/of pesten;
- Monitoren van de sociale veiligheid bij de kinderen;
- Duidelijkheid over herkennen/signaleren van pestgedrag;
- Duidelijkheid over de manier van melden van pestgedrag;
- Duidelijkheid over de vervolgstappen na de signalering of melding van pestgedrag;
- Duidelijkheid over de rollen/taken van diverse medewerkers.

Uitgangspunten

Wij werken vanuit een positief mensbeeld en denken in kansen. Wij spreken elkaar aan op elkaars gedrag met als doel dat de onderlinge band hierdoor verbeterd wordt. Het gevoel van sociale veiligheid voor alle deelnemers aan ons Kindcentrum staat hierbij voorop. Wij werken preventief omdat wij ervan overtuigd zijn dat dit meer oplevert en bijdraagt aan de sociale veiligheid.

2. CPC en ons dagelijks handelen.

Wij werken met het programma Centrum Pedagogisch Contact (CPC). CPC gaat over ‘weten wat je moet doen, als je niet weet wat je moet doen’. Het personeel volgt een traject waarin je leert hoe je ieder kind kan zien, horen, kennen en begrijpen. In dit traject wordt geleerd ieders eigen pedagogisch tact en intuïtie te ontwikkelen. Met als doel in elke situatie leerlingen ontspannen en met (zelf)vertrouwen te benaderen. Het gaat om een persoonlijk traject met de focus op interactie tussen leraar en leerling. Maar wel met als gezamenlijk doel om zoveel mogelijk hetzelfde te handelen zodat dit voorspelbaar is voor alle leerlingen van de school.

Toezicht bij ons op school

Het houden van toezicht is van groot belang wanneer we willen werken aan de veiligheid binnen de school. Kinderen hebben (naast gelegenheid om te oefenen met zelfstandigheid, en naast ondersteuning daarbij van volwassenen) ook toezicht nodig. Kinderen houden zich niet vanzelfsprekend aan regels en zijn geneigd grenzen te verkennen. Ze hebben het nodig dat die grenzen worden aangegeven door volwassenen. Bovendien kan in een situatie waarin onvoldoende toezicht en dus onvoldoende ‘leiding’ is, onveiligheid in een groep kinderen sluipen.

Wij hebben met ons team duidelijke afspraken gemaakt rondom het toezicht op verschillende plekken/ gebeurtenissen:

- schoolplein, bij in- en uitgaan van de school;
- schoolplein tijdens pauzes;
- bij feesten en voorstellingen in de aula.

Behalve de afspraken die we als team hebben gemaakt over ons eigen gedrag bij het toezicht, hebben we samen met de kinderen geformuleerd welk gedrag van de kinderen in welke situaties wordt verwacht.

3. Monitoring d.m.v. sociale veiligheidsvragenlijsten.

We bekijken structureel hoe de kinderen (en leerkrachten) vinden hoe het gaat op sociaal-emotioneel vlak. Dit doen we met behulp van sociale veiligheidsvragenlijsten van IEP. Dit is een instrument dat inzicht geeft in de beleving van de sociale veiligheid van de kinderen en het welbevinden van de kinderen. Kinderen van groep 5 t/m 8 vullen deze in.

Analyse van de resultaten vindt plaats op drie niveaus:

- * Op **individueel niveau** zal de groepsleerkracht de resultaten van zijn of haar kinderen bekijken (de individueel ingevulde vragenlijst) en nagaan of er op individueel niveau direct actie nodig is. Bij opvallende zaken ligt het voor de hand om eerst een individueel gesprekje te voeren met de kinderen die het betreft. Soms worden de antwoorden van kinderen beïnvloed door recente, negatieve gebeurtenissen en moet er niet zo zwaar getild worden aan de uitslag. Maar soms is er sprake van langdurige problematiek en is er een aanpak nodig.
- * Op **groepsniveau** worden de resultaten geanalyseerd en besproken. Eerst vindt een analyse plaats van de mogelijke oorzaken van een negatieve uitslag. Herkent de groepsleerkracht de score? Komt de score overeen met de eigen indruk? Welke kinderen zijn opvallend? De groepsleerkracht vat de resultaten samen en bespreekt deze met de collega's of zorgcoördinatoren en waar nodig met de groep.
- * Op **schoolniveau** zullen (in de werkgroep en/of met de zorgcoördinatoren, waarin ook directie zitting heeft) de resultaten van alle groepen worden besproken. Hierbij gaat de aandacht uit naar een vergelijking van de verschillende groepen met elkaar én naar een vergelijking met voorgaande jaren. Is er sprake van een negatieve of een positieve ontwikkeling? Zo ja, hoe komt dat? Hierbij worden tevens de acties geëvalueerd die vorig jaar zijn ondernomen om de veiligheid te vergroten.

4. Rollen en taken binnen sociale veiligheid.

Wij werken met een werkgroep. De werkgroep bestaat uit een anti-pestcoördinator, aandachtfunctionaris huiselijk geweld/kindermishandeling, zorgcoördinatoren, lid directie en coördinatoren CPC.

Taken van de werkgroep zijn:

- Ontwikkelen, actualiseren en levend houden van beleid en aanpak m.b.t. burgerschap / CPC binnen het curriculum en het sociaalpedagogische klimaat van de school;
- Op verzoek fungeren als vraagbaak en luisterend oor voor collega's, ondersteunen van beginnende collega's op het betreffende vakgebied, bieden van klassenconsultatie en nabespreking;
- Zorg dragen voor afname van sociale veiligheidsvragenlijsten;
- Het zorg dragen voor de zichtbaarheid van de CPC in lokalen, gangen en andere plekken in en om het gebouw. Zoals een statement.

- Ondersteuning van leerkrachten in het handelen bij pesten. Meedenken in de vervolgstappen en eventuele ondersteuning tijdens (groeps)gesprekken.

Daarnaast hebben wij een vertrouwenspersoon. De taken zijn:

- Luisteren naar kinderen, ouders en teamleden die hun zorg uiten;
- De problemen van kinderen, ouders en teamleden helpen oplossen.

5. Ouders betrekken bij het veiligheidsbeleid

Wij willen als school graag samen met de ouders optrekken op dit terrein. In het geval van incidenten zoeken we snel contact om samen te bespreken hoe we hiermee om zullen gaan. Maar ook in meer algemene zin willen we ouders bij het veiligheidsbeleid betrekken. Dat doen we door ze te informeren over wat de school doet aan het voorkomen en aanpakken van ongewenst gedrag als pesten. En over bij wie ze terecht kunnen als er iets is. We nemen ouders heel serieus daarin.

6. Omschrijving van 'pesten' en 'plagen'.

Wij spreken van pesten als er sprake is van:

- een negatieve intentie, bedoeld om een ander kind leed te berokkenen;
- herhaaldelijke en langdurige blootstelling aan negatief gedrag/agressie van één of meer kinderen;
- machtsverschil tussen dader en slachtoffer.

We maken onderscheid tussen pesten en *plagen*. Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen hetzelfde kind gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten. We leren kinderen ook het onderscheid tussen pesten en een *conflict*. Een conflict is een verschil van mening of van belang (A wil dit en B wil dat). Soms ontstaat een conflict in een *ruzie*, als er sprake is van (fysiek of psychisch) geweld. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan.

Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

7. Het voorkomen van pesten

Jaarlijks maken we een statement met de klas en school waar activiteiten, casussen en lessen bij bedacht worden die te maken hebben met een veilig klimaat in de klas. Ook onderwerpen als pesten, rekening houden met elkaar zijn hier onderdelen van. Vooral in de 'Gouden Weken' (de eerste weken van een schooljaar) wordt hier veel aandacht aan geschonken. Voorkomen is beter dan genezen is onze filosofie.

Wij willen kinderen op onze school zich niet alleen optimaal laten ontwikkelen in de leervakken, zoals taal en rekenen, maar wij willen ook een bijdrage leveren aan de sociale en maatschappelijke vorming van kinderen. Dat het ook goede mensen worden die op hun beurt een bijdrage aan de samenleving zullen leveren. Met elke generatie vormen we immers opnieuw onze samenleving.

Onze school dient ook een school te zijn waar álle kinderen zichzelf kunnen zijn en zich veilig en prettig voelen. Alleen dan kunnen ze leren. We doen veel om sociale veiligheid te bevorderen en om ongewenst gedrag zoals pesten te voorkomen. Onze manier van aanpak hebben we beschreven in hoofdstuk 2.

Pesten behoort tot het repertoire van kinderen en het wordt gevoed in een cultuur die gekenmerkt wordt door competitie en individualisme. Wij bieden op onze school een sterk tegenwicht: de klas en school moet een positieve sociale gemeenschap te zijn, waarin een expliciete sociale en morele norm aanwezig is die ervoor zorgt dat we oog hebben voor elkaar, dat we rekening houden met elkaar, dat we allemaal verantwoordelijkheid dragen voor de gemeenschap, en dat je het recht hebt om jezelf te zijn, maar dat je dan ook de plicht hebt om ervoor te zorgen dat ieder ander dat recht heeft. Wij willen een school zijn waarin zorg voor elkaar centraal staat. Een school met een klimaat waarin sprake is van verbinding, eerder dan concurrentie of competitie. Eén met een 'inclusief' groepsklimaat, waarin niemand wordt buitengesloten. Op die manier voorkomen we in veel gevallen ongewenst gedrag als pesten. Als er toch gepest wordt grijpen we snel in.

8. Handelen bij plagen

We zijn attent op plaagsituaties in en rond de school. Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare, en kan gemakkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we het geplaagde kind om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. Soms schakelen we een maatje in om te helpen het plagen te stoppen.

9. Handelen bij pesten

Hoeveel we ook doen aan preventie, pesten kan altijd nog voorkomen. Als er toch pestincidenten zijn, dan is het uiteraard zaak om eerst na te gaan of aan de preventieve kant nog wel voldoende wordt gedaan.

Maar soms is er meer nodig. We hanteren daarbij een oplopende schaal: Van vroegtijdig ingrijpen bij plagen tot uiteindelijk (als alle andere middelen zijn uitgeput) time-out van het kind. Hieronder worden de stappen toegelicht.

Wanneer er sprake is van pestsignalen, doorlopen alle leerkrachten van onze school de volgende stappen:

Informeren werkgroep (anti-pestcoördinator/zorgcoördinator/directie).

- Pestmelding bespreken;
- Voorbereiden vervolgstappen. Wel/geen aanwezigheid lid werkgroep bij het groepsgesprek;

Betrokken kinderen bij het pestgedrag vertellen aan elkaar. De groepsleerkracht is gespreksleider:

- Wat is er gebeurd, gezegd, gedaan?
- Hoe was het bedoeld?
- Hoe is het ervaren?
- Hoe willen we met elkaar omgaan?
- Wat hebben we daarvoor nodig: Hoe kan de klas en leerkracht helpen?
- Na het gesprek worden de ouders van de betrokken kinderen geïnformeerd door de leerkracht. Verslaglegging door leerkracht in ParnasSys.

Groepsgesprek.

- Het incident wordt toegelicht door de leerkracht;
- Wie had welke rol in het incident?
- Welke rol wil je nemen? Wat doe je dan?
- Oplossingen verzamelen;
- Oplossingen kiezen.

Informeren werkgroep (anti-pestcoördinator/zorgcoördinator/directie).

- Terugkoppeling over uitgevoerde stappen. Is dit voldoende geweest?
- In overleg besluiten wat de vervolgstap gaat worden: Worden alle ouders van de groep geïnformeerd?

Dagelijks / wekelijks met de groep evalueren door de leerkracht:

- Goed: complimenten van kinderen aan elkaar;
- Slecht: nieuwe oplossingen bedenken.

Voortgang bespreken met stuurgroep.

Indien bovenstaande stappen niet werken:

1. Eventueel MDO opstarten met behulp van de zorgcoördinator, dit t.b.v. de pester/meeloper/slachtoffer;
2. Eventueel leerplichtambtenaar/GGD/wijkagent uitnodigen;
3. Eventueel time-out toepassen;
4. Eventueel aangifte doen bij politie na verzamelen bewijs.

10. Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich mee brengt, daarvan zijn kinderen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk dat kinderen leren omgaan met sociale media, en dat we kinderen opvoeden tot *digitaal burger*.

We hebben duidelijke afspraken gemaakt over digitaal pesten en over online communiceren.

Vanaf het moment dat mobieltjes een rol gaan spelen in de groep gaat de groepsleerkracht met de groep in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan. We zetten direct ook op dit terrein een duidelijke norm neer: 'Zo doen we dat hier op De Boomladder met sociale media!'. Problemen op dit gebied worden direct gebruikt als 'teachable moments', als een gelegenheid om afspraken te maken over het gebruik van sociale media, bijvoorbeeld de groepsapp.

Ook bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen. We stimuleren kinderen zelf om incidenten direct te melden bij ouders en/of de leerkracht. Vervolgens nemen we onmiddellijk de tijd om hierover met het kind te praten.

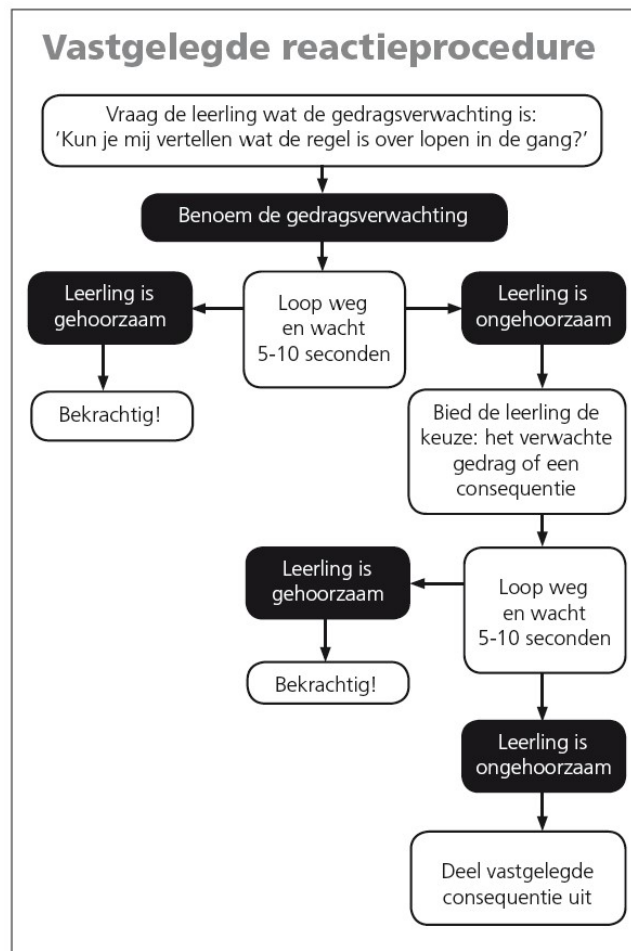
Afhankelijk van wat het betrokken kind hierin aangeeft en afhankelijk van onze inschatting of dit in de groep besproken kan worden, maken we dit bespreekbaar in de groep. Alleen als het betrokken kind (eventueel in overleg met zijn of haar ouders) dit zelf wil.

De school kan een medewerker van de bibliotheek uitnodigen voor een lessenserie over digitaal gedrag. In de groepen 7 en 8 wordt er meegedaan aan de week van de Mediawijsheid in november.

11. Stappenplan bij ongewenst gedrag (overtreding schoolregels)

Naast de sociale veiligheid op het gebied van bijvoorbeeld pesten willen wij ook zorgen voor een werkbare situatie voor kinderen en medewerkers op het gebied van gewenst gedrag. Indien een kind (tijdelijk) moeite heeft met het vertonen van gewenst gedrag willen we hier als team van De Boomladder op eenzelfde manier mee omgaan. Dit geeft duidelijkheid en voorspelbaarheid naar alle kinderen.

We noemen als voorbeeld het verstoren van een instructiemoment door een kind. Door continu door de instructie heen te praten kunnen andere kinderen de instructie niet goed volgen. Het kind wordt hierop aangesproken door de leerkracht, krijgt hierna tot tweemaal toe de gelegenheid om zijn gedrag aan te passen. Indien dit niet wordt aangepast, volgt er een consequentie.

Consequentie ongewenst gedrag uitvoeren:

1. Na de keuze (derde keer) wordt het kind tijdelijk naar een andere (parallel)groep gebracht, tot het vak voorbij is. Het kind gaat hier zelfstandig aan het werk.
2. De leerkracht haalt het kind op/ laat het kind ophalen na afloop van het vakonderdeel.
3. Wanneer het kind terug is vindt er een gesprekje plaats tussen de leerkracht en het kind.
4. Ouders worden altijd persoonlijk/ telefonisch op de hoogte gebracht. (Dezelfde dag)
5. Er wordt een notitie geplaatst in ParnasSys, in de categorie consequentie gedrag.
6. Wanneer de reactieprocedure 2x is uitgevoerd vindt er een gesprek tussen leerkracht, kind en ouders plaats.
7. Wanneer de reactieprocedure 3x is uitgevoerd vindt er een gesprek tussen directie, zorgcoördinator, het kind en ouders plaats. Doel van het gesprek is om de situatie in kaart te brengen en afspraken te maken over het verbeteren van het gedrag.

Als de veiligheid van kinderen, leerkrachten, ander personeel of ouders in het geding is, is optreden geboden. Daarbij hoeft het niet alleen om de fysieke veiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele veiligheid betreffen. Belangrijk is dat de kinderen en ouders op de hoogte zijn van de consequentie.

Ook collega's dienen op de hoogte te zijn van gemaakte afspraken als het hen aangaat. Bijvoorbeeld bij het plaatsen van een kind tijdelijk in een andere groep.